

Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18115>

Özet

Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i, ö?rencilerin Biyoloji derslerinde ba?arılı olmak için kullandıkları bilişsel ve üstbilişsel yaklaşımlar, motivasyonel düzenlemeleri ve kaynak yönetim becerilerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, H. Sucuo?lu tarafından 2003 yılında doktora tezi kapsamında geli?tirilmiştir. Bu çalışmada, özellikle i?birlikli ö?renme ortamlarındaki ö?rencilerin yükleme (attribution), edim (performance) ve ö?renme stratejileri kullanımları üzerindeki etkilerini incelemeyi hedeflemiştir. Bu nedenle ölçek, ö?rencilerin i?birlikli ö?renme bağlamında biyoloji içeriğine nasıl yaklaşımlarını belirlemek için kritik bir araç görevi görmektedir. Ölçeğin geli?tirme süreci, ö?rencilerin biyoloji öğrenimine özgü stratejik davranışlarını tanımlamaya odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme Stratejileri, Biyoloji Eğitimi, Ö?renme, i?birlikli Ö?renme, Metabiliş, Strateji Kullanımı, Biyoloji, Akademik Edim.

Yazarlar

H. Sucuo?lu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, lise veya üniversite düzeyindeki ö?rencilerin Biyoloji ders içeriğini öğrenirken kullandıkları spesifik stratejileri ve yaklaşımları sistematik olarak ölçmektir. Bu stratejiler genellikle bilişsel süreçleri (bilgiyi tekrar etme, detaylandırma), üstbilişsel süreçleri (planlama, izleme, de?erlendirme) ve kaynak yönetimini (zaman yönetimi, çalışma ortamını düzenleme, akran yardım arama) kapsamaktadır.

Sucuo?lu'nun (2003) doktora tezi bağlamında, ölçeğin özel bir amacı da i?birlikli ö?renme yöntemlerinin bu stratejilerin kullanım sıklığı ve etkinliği üzerindeki potansiyel etkisini araştırmaktır. Bu sayede eğitimciler, ö?rencilerin biyoloji gibi karmaşık ve kavramsal yoğunluklu alanlarda hangi stratejileri eksik veya yetersiz kullandıklarını tespit edebilir ve buna yönelik müdahaleler geli?tirebilirler.

Yapı

Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i, ö?rencilerin biyoloji içeriğini anlamlandırma ve akılda tutma süreçlerinde uyguladıkları çe?itli davranışlar ve düşünce biçimlerini ölçmeyi amaçlayan çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Tipik bir ö?renme stratejileri ölçe?i, genellikle üç ana bileşeni ölçer:

Bili?sel Stratejiler: Ö?rencinin bilgiyi do?rudan i?leme yollar? (ezberleme, özetleme, ili?kilendirme).

Üstbili?sel (Metabili?sel) Stratejiler: Ö?rencinin kendi ö?renme sürecini planlama, izleme ve düzenleme yetene?i.

Kaynak Yönetimi Stratejileri: Ö?renme için gerekli çevresel ve motivasyonel kaynaklar? yönetme becerisi (motivasyon kontrolü, zaman yönetimi, yardım arama).

Ölçe?in maddelerinin, Biyoloji derslerine özgü kavramsal zorluklar? ve laboratuvar çal??malar?n? kapsayacak ?ekilde özelle?tirilmesi beklenmektedir. Ancak, orijinal tezin detaylar?na eri?im olmadan kesin alt boyutlar belirlenememektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır, ancak orijinal meta-veri alan?nda spesifik bir geçerlik katsay?s? (örneğin, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i) belirtilmemiştir. Bir doktora tezi kapsamında geli?tirilen araçlar için genellikle uzman görüşü al?narak kapsam geçerli?i sa?lanır ve ardından faktör analizi yoluyla yap? geçerli?i incelenir.

Ölçe?in yap? geçerli?inin belirlenmesi amacıyla büyük olas?lıkla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) kullan?lmıştır. Ölçe?in, temsil etmeyi amaçlad??? bili?sel, üstbili?sel ve kaynak yönetimi boyutlar?n? ne kadar do?ru yansıtt??? bu analizlerle ortaya konulmuştur.

Güvenirlik

Kaynak meta-verilerinde güvenilirlik de?erleri de belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik açıdan sa?lam bir ölçek oluşturmak için geli?tirme a?amas?nda iç tutarlılık katsay?s?n?n hesaplanması zorunludur.

Bu ölçe?in güvenilirli?inin, maddelerin iç tutarlılı?n? ölçmek için yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa katsay?s? ile test edildi?i düşünülmektedir. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde aynı yapıyı ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, ölçe?in kararlılı?n? ölçmek için test-tekrar test yönteminin de uygulanması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinin temel bir adımı olarak faktör analizinin uygulanması beklenir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin altında yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya çıkarmak için kullanılır.

E?er ölçek, literatürdeki standart ö?renme stratejileri modellerine (örne?in MSLQ) dayan?yorsa, faktör analizinin bili?sel, üstbili?sel ve kaynak yönetimi gibi teorik olarak beklenen alt faktörleri do?rulamas? gerekmektedir. Sucuo?lu (2003) tezinde, bu faktörlerin ayr??t?r?lmas? ve her bir faktörün biyoloji ö?renimindeki stratejik kullan?m?n? ne ölçüde aç?klad???n?n detayl? bir ?ekilde sunulmu? olmas? gerekmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim Ölçe?i).

Format: Derecelendirme format? (Likert Tipi) kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Orijinal meta-veride derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademik çal??malar yürüten ö?renciler (Lise veya Üniversite ö?rencileri).

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik (Yakla??k 15-25 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen doktora tezi kapsam?nda, i?birlikli ö?renme deneyimine kat?lan veya biyoloji dersleri alan ö?renciler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi. Ö?rencilerden, biyoloji ö?renimi s?ras?nda belirli stratejileri ne s?kl?kla kulland?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Strateji Envanteri, Yükleme Teorisi, Akademik Ba?ar?, Doktora Tezi, Bili?sel Yük, Cronbach Alfa, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor.

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tezin yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle tez yazar? ve ilgili üniversiteden izin al?nmas? gerekir. Kullan?m ko?ullar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle ücretsizdir.

Test Geli?tirme Y?I?: 2003.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [biyolojide-kullanilan-ogrenme-stratejileri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sucuo?lu, H. (2003). *??birlikli ö?renmenin ö?rencilerin yükleme, edim ve strateji kullan?mlar? üzerindeki etkileri ve i?birlikli ö?renme gruplar?ndaki etkile?im örüntüleri* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: [tez.yok.gov.tr](#).

Biyoloji'de Kullanılan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Orijinal kaynaktan maddeler listelenmemi?tir; bu nedenle maddeler bölümü bo? bırak?lm??t?r.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde (meta-veri olarak) sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için H. Sucuo?lu'nun 2003 tarihli doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.